

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی سمنان

آموزش نگارش پروپوزال

آذر ماه ۱۴۰۴

Samira Sanami

Assistant Professor of Medical Biotechnology

Abnormal Uterine Bleeding Research Center
&

Clinical Research Development Unit of Amir
Al-Momenin Education and Research and
Therapeutic Center

Semnan University of Medical Sciences

Email:

samirasanami34@yahoo.com

پروپوزال چیست؟

✓ پیشنهاد

✓ پروپوزال پایان نامه، سندی است که موضوع پایان نامه را تشریح می کند، موضوعاتی را که پایان نامه به آنها می پردازد را تعریف می کند و توضیح می دهد که چرا موضوع مستلزم تحقیقات بیشتر است.

دلایل تهیه پروپوزال

✓ جلب اعتماد منابع حمایتی

✓ کسب مجوز لازم برای اجرای پروپوزال

✓ مرا حل انجام کار

✓ دآوری و رفع اشکال

انتخاب موضوع برای پروپوزال

✓ الویت جهانی یا الویت دانشگاه

✓ هدف و موقعیت

✓ داشتن علاقه

✓ مرور مطالعات قبلی

✓ مشورت با اساتید

✓ قابل اجرا بودن موضوع

اجزای یک پروپوزال

- ✓ عنوان
- ✓ چکیده
- ✓ مقدمه، بیان مسئله و ضرورت اجرای طرح
- ✓ تعریف واژه‌ها
- ✓ سابقه طرح و بررسی متون (بررسی مطالعات مشابه)
- ✓ اهداف و فرضیات
- ✓ نوع مطالعه
- ✓ طراحی تحقیق و روش اجرا
- ✓ جدول متغیرها
- ✓ جامعه آماری
- ✓ حجم نمونه و روش محاسبه آن
- ✓ روش نمونه‌گیری
- ✓ مشخصات ابزار
- ✓ روش تحلیل داده‌ها
- ✓ ملاحظات اخلاقی
- ✓ مشکلات اجرایی/محدودیت‌های اجرایی در انجام طرح و روش کاهش آن‌ها
- ✓ جدول زمانی مراحل اجرای طرح
- ✓ اطلاعات مربوط به هزینه‌ها
- ✓ پیش‌بینی (یا تعهد) تعداد مقالات مستخرج از طرح تحقیقاتی بر حسب محل نمایه مجله
- ✓ منابع

انتخاب عنوان مناسب برای پروپوزال

• عنوان پروپوزال باید به پنج سوال اصلی پاسخ دهد؛ **چه چیزی؟ چه کسی؟ کجا؟ چه موقع؟ چگونه؟**

• از کلمات واضح، رسا و تا حد ممکن از یک زبان استفاده شود.

• عنوان باید کوتاه و مختصر و حداکثر ۱۵ کلمه باشد.

• عنوان نباید گیج کننده باشد.

• در نوشتن عنوان باید از کلمات علمی و رسمی استفاده شود نه کلمات عامیانه.

• عنوان باید در برگیرنده‌ی هدف کلی تحقیق باشد.

• از نوشتن جزئیات در عنوان خودداری کنید.

• عنوان باید به صورت عبارت باشد و نباید در آن از فعل استفاده کرد.

• عنوان پروپوزال باید با کلماتی مثل **بررسی، مقایسه، مطالعه، میزان** و ... شروع شود.

• عنوان نباید عیناً شبیه به عناوین مقالات منتشر شده باشد و باید تا حدودی تفاوت داشته باشد.

• عنوان باید به صورت **خبری** نوشته شود، نه به صورت سوالی.

انتخاب عنوان مناسب برای پروپوزال

- در **مطالعات توصیفی**؛ زمان، مکان و شخص را مشخص کنید.
- در بیشتر **مطالعات تحلیلی** فقط شخص مشخص می شود و نیازی نیست زمان و مکان ذکر شود.
- در **مطالعات مداخله‌ای** بیان مکان و زمان در عنوان ضرورتی ندارد و بیان جامعه‌ی مورد مطالعه کافی است.
- گاهی ذکر نوع مطالعه بر اعتبار عنوان می‌افزاید.
- اگر روش کار بر اعتبار تحقیق می‌افزاید می‌توانید آن را در عنوان ذکر کنید.

ویژگی های چکیده پروپوزال

- ✓ در چکیده پروپوزال باید خلاصه ضرورت، اهداف کاربردی، روش اجرای طرح بیان شود.
- ✓ یک چکیده پروپوزال خوب باید مختصر، دقیق و واضح باشد.
- ✓ چکیده پروپوزال معمولاً از یک پاراگراف منسجم تشکیل می شود.
- ✓ جمله های یک چکیده باید خبری باشند.
- ✓ جمله ها باید ساده باشند. در نوشتن چکیده، مطلب مورد نظر را باید آسان و رسا بیان شود.
- ✓ بعلاوه، باید از پرنویسی و استفاده از صفت های غیر لازم، کلمات مترادف و تکراری احتراز کرد.
- ✓ جمله های یک چکیده باید تا آنجا که ممکن است کوتاه باشند. جملات بلند ایجاد ابهام می کنند و وضوح چکیده را خدشه دار می سازند.
- ✓ چکیده باید شامل کلید واژه ها و اصطلاحات فنی و علمی متن اصلی باشد.
- ✓ یک چکیده ابداً اطلاعات جدیدی ارائه نمی دهد بلکه صرفاً چکیده پروپوزال است.

مقدمه، بیان مسئله و ضرورت اجرای طرح

۱. معرفی موضوع و بیان اطلاعات زمینه‌ای و توضیح کلمات اختصاصی.

۲. بیان نقایص و محدودیت‌های مطالعات گذشته در مورد موضوع.

۳. بیان اعداد و ارقام و آمارهای مطالعات قبلی، اهمیت و ضرورت مطالعه خود.

مقدمه، بیان مسئله و ضرورت اجرای طرح

- ❖ کوتاه، اما شفاف، بدون ابهام، موثر و مفید بنویسید.
- ❖ پیوستگی و انسجام مطالب را فراموش نکنید.
- ❖ منابع و مستندات را در همه قسمت‌های متن ذکر کنید.
- ❖ اصطلاحات و واژه‌های تخصصی را تعریف کنید.
- ❖ آمار و ارقام مستند ارائه دهید.
- ❖ مسئله را پراهمیت جلوه دهید و راهکارتن را مطرح کنید.
- ❖ به پیامدهای مثبت و منفی ناشی از انجام دادن یا ندادن تحقیق اشاره کنید.
- ❖ از نگارش صحیح و دستور زبان استاندارد استفاده کنید.
- ❖ هدف نهایی پژوهش‌تان را با بیانی شفاف و دقیق در پاراگراف آخر بنویسید.

تعریف واژه‌ها

- اگر در عنوان پروپوزال یا بیان مسئله از یک سری واژه ها استفاده می کنیم که یک مفهوم خاص را باید خواننده منتقل کنند، محقق باید به طور دقیق به تعریف آن بپردازد.
- تعریف باید واضح، دقیق و علمی باشد.

اهداف مروری بر متون

- ✓ آشنایی با شیوه انجام کار و نتایج دیگران و محدودیت های پژوهش
- ✓ محدود کردن پژوهش به جنبه های اصلی موضوع
- ✓ جلوگیری از دوباره کاری و تکرار پژوهش
- ✓ یافتن نتایج ضد و نقیض
- ✓ کمک به نگارش بیان مسئله، انتخاب اهداف پژوهش، انتخاب متغیرهای پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه گیری و آزمون های آماری

نکات مهم مروری بر متون

- ✓ برای هر مطالعه نام محقق (سال)، نوع مطالعه، عنوان مقاله، تعداد نمونه مورد بررسی، نحوه جمع‌آوری داده‌ها، مهم‌ترین یافته‌ها، نتیجه‌گیری، نقاط قوت و ضعف هر منبع ذکر شود.
- ✓ هم از مقالاتی که نتایج آن‌ها در جهت فرضیه‌های شماست استفاده کنید و هم از مقالاتی که نتایج آن در خلاف فرضیه پژوهش شما می‌باشد.
- ✓ در مطالعات توصیفی بهتر است بخش بررسی متون به دو بخش محلی و بین‌المللی و در مطالعات مداخله‌ای به دو بخش مطالعات انسانی و حیوانی تقسیم شود.
- ✓ ترتیب مطالعات از قدیم به جدید باشد.
- ✓ مقاله‌های مورد استفاده تا امکان جدید باشند و معتبر باشند.
- ✓ لازم است برای هر مطالعه رفرنس داده شود.

دلایل نوشتن اهداف پروپوزال

- ✓ تمرکز پژوهش و محدود کردن آن به ابعاد اصلی مطالعه و ممانعت از جمع آوری اطلاعات اضافی و بیهوده
- ✓ مشخص شدن بهتر مسیر مطالعه و کمک به انتخاب صحیح تر متغیرها، طراحی بهتر روش کار، نحوه ی جمع آوری اطلاعات و درنهایت تجزیه و تحلیل داده ها
- ✓ محاسبه ی بهتر بودجه و زمان لازم برای اجرای پژوهش
- ✓ کمک به ارزیابی بهتر پژوهش

ویژگیهای اهداف پروپوزال

✓ صریح و روشن بیان شوند.

✓ اهداف و متغیرهایی که قرار است اندازه گیری شوند، باید در راستای عنوان تعیین شده باشند.

✓ با توجه به امکانات و روش‌های موجود، قابل دستیابی باشند.

✓ قابل اندازه‌گیری و ارزیابی باشد.

✓ باید با یکدیگر سازگار بوده و تناقضی با یکدیگر یا با هدف اصلی نداشته باشند.

انواع اهداف مطالعه

✓ هدف کلی (General objective)

✓ اهداف اختصاصی (Specific objectives)

✓ اهداف کاربردی (Applied objectives)

هدف کلی (General objective)

□ نام دیگر آن هدف اصلی است.

□ منظور از این هدف، همان عنوان پژوهش است، درواقع هدف کلی بیان

عنوان پروپوزال پژوهشی به شکل قابل سنجش است.

اهداف اختصاصی (Specific objectives)

- اهداف اختصاصی گام‌ها و مراحل رسیدن به اهداف کلی را بیان می‌کنند.
- سوالات و فرضیات از روی این اهداف نوشته می‌شوند.
- برای نوشتن این اهداف باید از افعال عملی استفاده کرد؛ مثل تعیین کردن، مقایسه کردن، اندازه‌گیری کردن، محاسبه کردن و...
- در نوشتن این اهداف نباید افعال مبهم به کار برد؛ مثل فهمیدن، اذعان کردن، درک کردن، مطالعه کردن، بررسی کردن و...
- این اهداف حتما باید به صورت عبارت نوشته شوند؛ نه جمله.
- نیازی به ذکر زمان و مکان مطالعه در این عبارات نیست.

اهداف کاربردی (Applied objectives)

✓ هدف کاربردی، کاربرد عملی طرح پژوهشی انجام شده را در سطح جامعه نشان می‌دهد.

✓ هدف کاربردی از نظر سازمان تصویب کننده پروپوزال خیلی مهم است.

✓ همیشه لازم نیست ما هدف کاربردی داشته باشیم.

فرضیات یا سوالات پژوهش (Hypothesis & Question)

این قسمت باید با توجه به اهداف اختصاصی نوشته شود پژوهشگر نمی تواند سؤال یا فرضیه های را که هدفی برای آن ننوشته در این قسمت بیان کند.

فرضیات پژوهش (Hypothesis)

✓ در مطالعات تحلیلی معمولاً برای هر هدف اختصاصی یک فرضیه تحقیق می نویسیم.

فقط بیان کنیم که بین متغیر A و متغیر B رابطه وجود دارد..

بدون جهت (دوطرفه)

انواع فرضیه

نوع رابطه بین دو متغیر را مشخص کنیم.

جهت دار (یک طرفه)

هدف اختصاصی: تعیین ارتباط بین تعداد ساعات باری رایانه ای و اضافه وزن کودکان

فرضیه (بدون جهت): بین ساعات بازی رایانه ای و اضافه وزن کودکان رابطه وجود دارد.

فرضیه (جهت دار): بین ساعات بازی رایانه ای و اضافه وزن کودکان رابطه مثبت وجود دارد.

سوالات پژوهش (Question)

✓ در مطالعات توصیفی معمولاً برای هر هدف اختصاصی یک سؤال تحقیق می نویسیم.

هدف اختصاصی: تعیین میزان استرس پرستاران بخش زنان

سؤال: میزان استرس پرستاران بخش زنان چقدر است؟

آشنایی با دسته بندی های مختلف انواع مطالعات

✓ دسته بندی براساس هدف

■ پژوهش بنیادی یا پایه (Basic research)

روش علمی برای کاوش پدیده ها و یافتن پاسخ سوالاتی است که منجر به افزایش گنجینه دانش می شود.

■ پژوهش کاربردی (Applied research)

هدف از پژوهش کاربردی حل مشکل، تصمیم گیری یا پیش بینی و کنترل است.

ویژگی های پژوهش های بنیادی

✓ وقت گیر بوده و برای کشف مجهول احتیاج به زمان طولانی دارد.

✓ هزینه بر است و احتیاج به منابع مالی زیاد دارد.

✓ معمولاً به وسیله مراکز عالی و دانشگاهی انجام می شود.

ویژگی های پژوهش های کاربردی

از نظر زمانی زود تر از پژوهش های بنیادی انجام می شوند.

درآمد زا و به همین دلیل طرفداران بیشتری دارند.

عمدتاً توسط سازمان های دولتی، خصوصی و کارخانه ها انجام می پذیرند.

✓ دسته بندی براساس نتایج

■ مطالعات کمی (Quantitative research)

تحقیق کمی یک رویکرد سیستماتیک و ساختار یافته برای مطالعه پدیده ها است که شامل جمع آوری داده های قابل اندازه گیری و استفاده از تکنیک های آماری، ریاضی یا محاسباتی برای تجزیه و تحلیل است.

■ مطالعات کیفی (Qualitative research)

تحقیق کیفی شامل جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده های غیر عددی (مانند متن، ویدئو یا صدا) برای درک مفاهیم، نظرات یا تجربیات است.

✓ دسته بندی براساس روش اجرا

Descriptive studies

Case report

Case series

Cross-sectional

Ecological

Study Types in Epidemiology

Analytical studies

Observational

Case-control

Cohort

Cross-sectional

Interventional

مطالعات توصیفی (Descriptive studies)

✓ مطالعه توصیفی، مطالعه ای است که برای توصیف توزیع یک یا چند متغیر، بدون در نظر گرفتن هر گونه فرضیه علی یا دیگر طراحی شده است.

"تعیین شیوع تب دنگی در استان تهران در سال 1403"

مطالعات توصیفی (Descriptive studies)

گزارش مورد (Case report)

✓ گزارش مفصلی از علائم، تشخیص، درمان و پیگیری یک بیمار جداگانه است. گزارش‌های موردی معمولاً یک رویداد غیرعادی یا بدیع را توصیف می‌کنند.

"گزارش اولین مورد پنومونی پنوموسیستیس کارینی در يك بیمار ۲۵ ساله مبتلا به Covid 19 از دانشگاه علوم پزشکی اراک"

مطالعات توصیفی (Descriptive studies)

گزارش موارد (Case series)

✓ مجموعه ای از چند مورد (اغلب فقط چند مورد) مشابه است.

مطالعات توصیفی (Descriptive studies)

معایب مطالعات Case report و Case series

- ✓ تعیین فراوانی بیماری در یک جمعیت ممکن نیست.
 - ✓ چون گروه مقایسه (شاهد) ندارند، نمی‌توان آن‌ها را برای بررسی ارتباط آماری آزمایش کرد.
 - ✓ در معرض سوگیری انتشار (Publication bias) قرار دارند (مخصوصاً در مواردی که اثربخشی یک مداخله را توصیف می‌کنند).
- تورش ←

مطالعات توصیفی (Descriptive studies)

مقطعی (Cross-sectional)

✓ مطالعه مقطعی ارتباط مواجهه و پیامد به صورت همزمان رادر جامعه ای معین و در یک مقطع زمانی خاص تعیین می کند.

❖ این مطالعات Follow up ندارند.

❖ ازران و سریع هستند.

❖ با استفاده از این مطالعات می توان شیوع لحظه ای مواجهه و پیامد را به دست آورد.

❖ مطالعات مقطعی قدرتی برای روشن کردن رابطه علیتی ندارند.

"بررسی شیوع بیماری های قلبی و عوامل مرتبط با آن در سمنان در سال ۱۴۰۳"

مطالعات توصیفی (Descriptive studies)

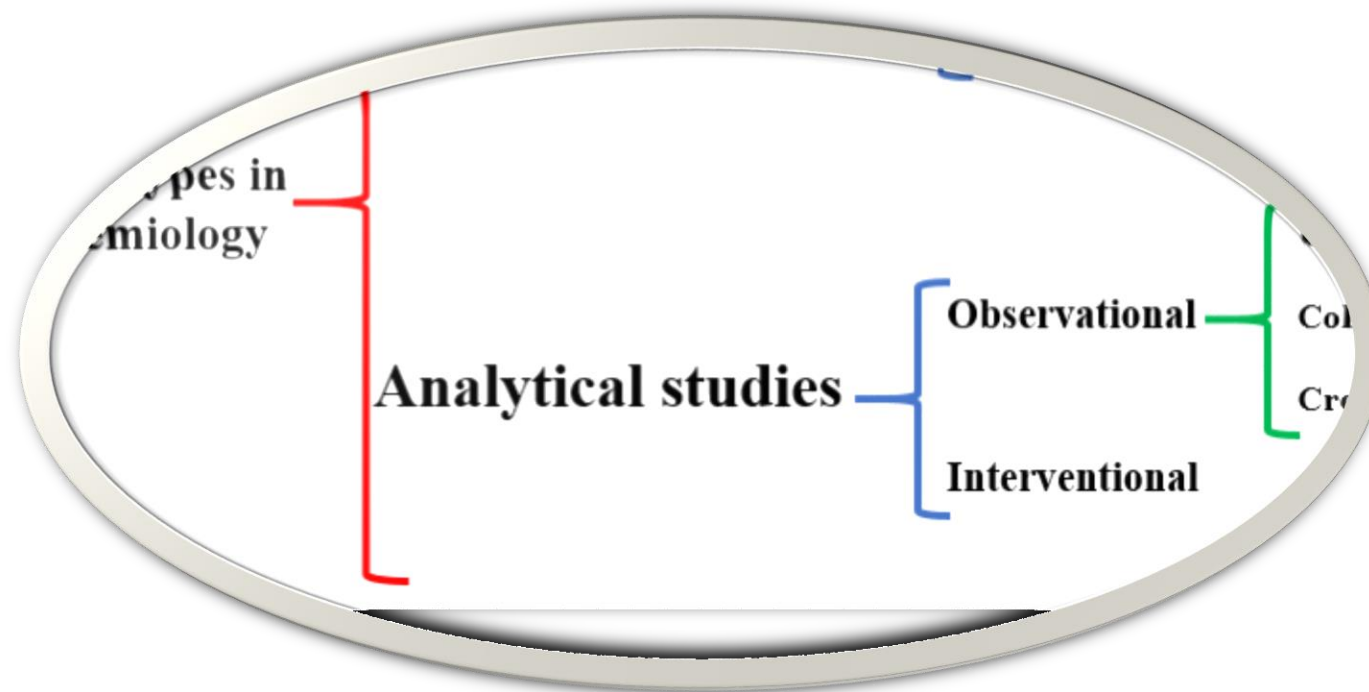
بوم شناسی (Ecological)

✓ مطالعات اکولوژیکی شامل جستجوی ارتباط بین یک قرار گرفتن در معرض و یک نتیجه در بین **جمعیت ها** و نه در افراد است.

"بررسی رابطه میان سرانه مصرف نمک در ایران با بیماری های قلبی عروقی"

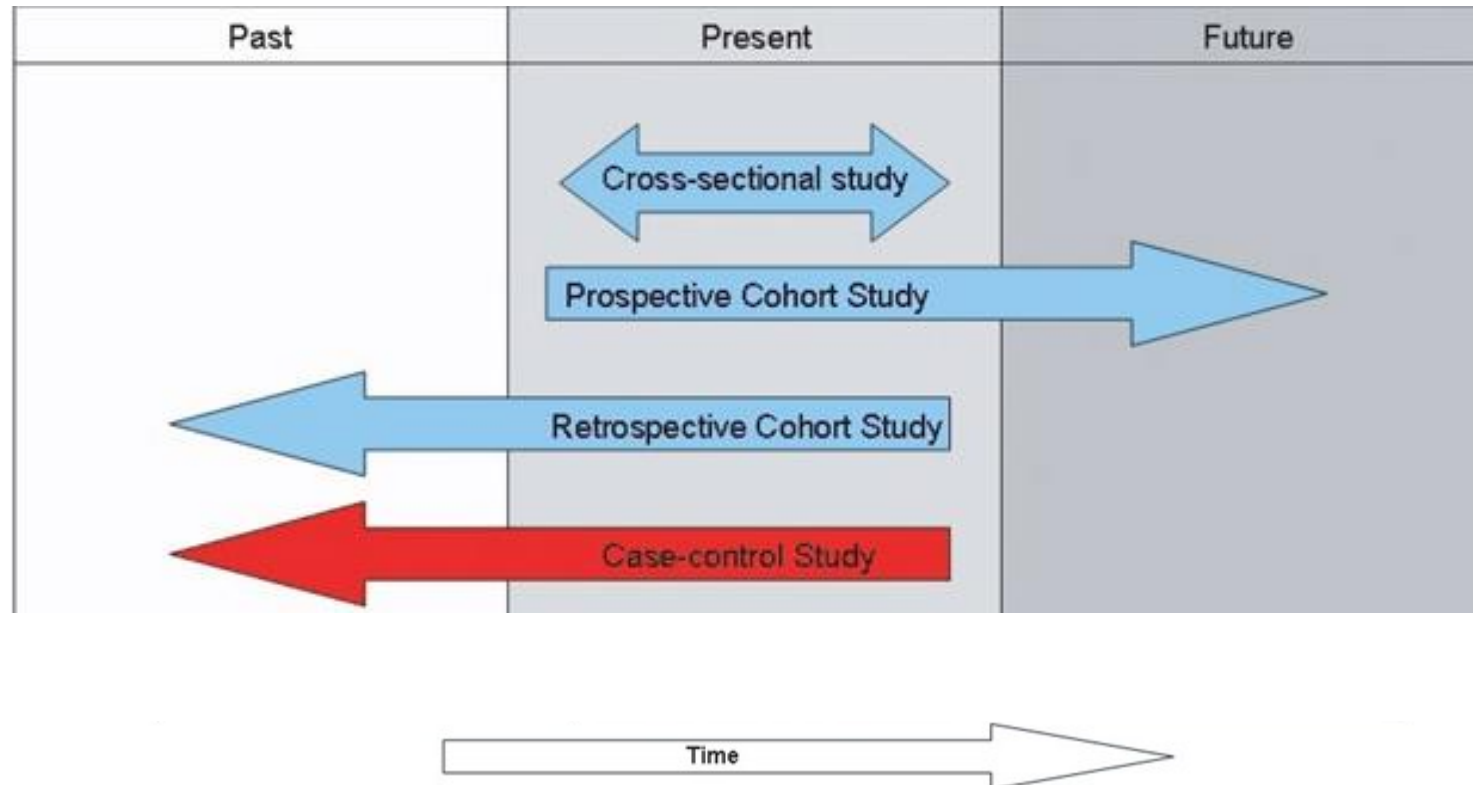
مطالعات تحلیلی (Analytical studies)

✓ مطالعه هایی هستند که پژوهشگر به ارتباط بین دو یا چند متغیر پرداخته و هدف تعیین این ارتباط است.

مطالعات تحلیلی (Analytical studies)

مشاهده ای (Observational)

مطالعات تحلیلی (Analytical studies)

مداخله ای (Interventional)

✓ مطالعه هایی که پژوهشگر حداقل یک متغیر مستقل (مواجهه) را خود تعیین می کند.

متغیر (Variable)

✓ یک متغیر در تحقیق صرفاً به چیزی یا پدیده ای اشاره دارد که شما سعی در اندازه گیری آن دارید.

متغیر مستقل (Independent variable)

متغیر وابسته (Dependent variable)

متغیر زمینه ای (Demographic)

تغیر مداخله یا مخدوشگر (Confounding or Intervening)

تقسیم بندی متغیرها براساس نقش

تقسیم بندی متغیرها براساس نوع عملیات ریاضی و آماری که می‌توان بر روی آن‌ها انجام داد:

گسسته

پیوسته

۱. متغیر کمی (Quantitative variable)

مقیاس اسمی (Nominal)

۱. متغیر کیفی (Qualitative variable)

مقیاس رتبه‌ای (Ordinal)

جدول زمانی مراحل اجرایی طرح (Gantt Chart)

✓ نمودار گانت یک ابزار مدیریت پروژه است که به برنامه ریزی و زمان بندی پروژه ها در

هر اندازه کمک می کند. آنها به ویژه برای تجسم پروژه ها مفید هستند.

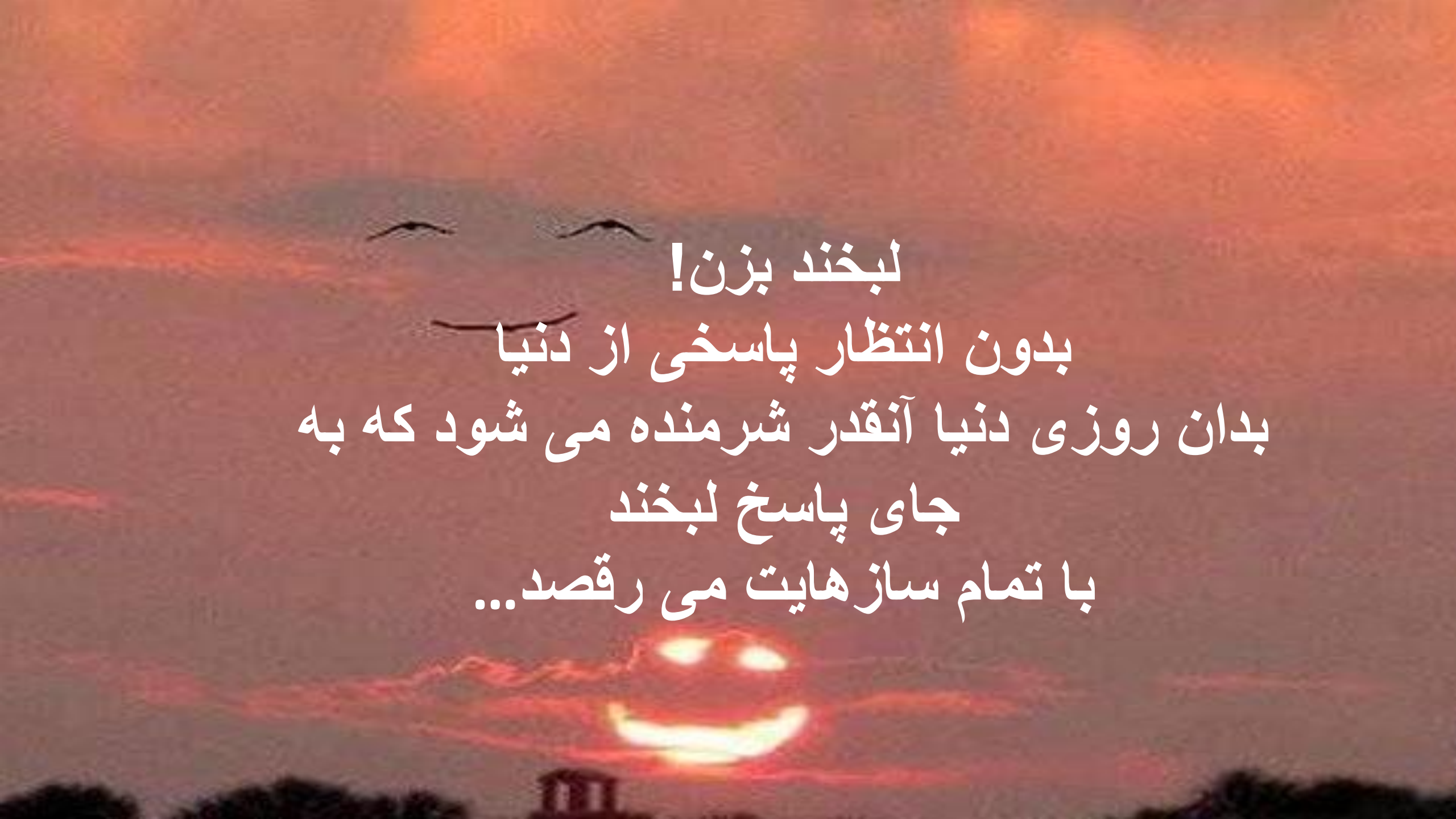
Gantt Chart for Thesis Writing and Research Process

This slide is 100% editable. Adapt it to your needs and capture your audience's attention.

با تشکر از توجه شما دانشجویان عزیز

The background of the image is a sunset sky with warm orange and red tones. A large, bright sun is visible near the bottom center, with a simple smiley face drawn over it. Several birds are silhouetted against the sky, appearing to fly. The text is centered and written in a white, stylized Persian font.

لبخند بزن!
بدون انتظار پاسخی از دنیا
بدان روزی دنیا آنقدر شرمنده می شود که به
جای پاسخ لبخند
با تمام سازهایت می رقصد...